

SLAGELSE
KOMMUNE

Miljøafdelingen

Dahlsvej 3
4220 Korsør

Tlf.: 58 57 36 00

teknik@slagelse.dk
www.slagelse.dk

Medlemmer af Grundvandsrådet i Slagelse Kommune

SK Forsyning A/S (Søren Højmark Nielsen)
Øvrige almene vandværker (Frank Nielsen og Karl Aage Hartmeyer)
Miljøstyrelsen (Anders Pytlich)
Region Sjælland (Martin Stærmosé)
Gefion (Jens Henrik Madsen)
Danmarks Naturfredningsforening (Ib Larsen)
Dansk Skovforening (Claus Neergaard)
Dansk Brøndejerforening (Christian Ulrich)
Sjællandske Familielandbrug (1 repræsentant)
Dansk Industri (1 repræsentant)
SMVdanmark (1 repræsentant)
Slagelse Kommune (Jørgen Grüner og Knud Vincents, Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget – formand og næstformand for Grundvandsrådet)

Gæster: En repræsentant for Agersø Vandværk og en repræsentant for Omø Vandværk

Dato: 17. september 2021

Sagsid.: 330-2016-25256

Referat af møde i Grundvandsrådet i Slagelse Kommune

Kontaktperson:

Brian Badike Thomsen
Dir. Tlf.: 58 57 46 91
E-mail: bbtho@slagelse.dk

Mødedato Torsdag den 16. september 2021 kl. 17.30 – 19.45.
Mødelokale Auditoriet (lille), Torvegade 15, Slagelse.

Dagsorden:

1. Velkomst og spisning
2. Præsentation af forslag til indsatsplan for Agersø og Omø
3. Drøftelse af planforslaget
4. Status for og drøftelse af dialogproces med lodsejere i BNBO og prioriterede indsatsområder
5. Eventuelt

Deltagere:

Søren Højmark Nielsen, SK Forsyning A/S
Frank Nielsen, De private almene vandværker
Karl Aage Hartmeyer, De private almene vandværker
Martin Stærmosé, Region Sjælland
Stella Agger, Region Sjælland
Jens Henrik Madsen, Gefion
Ib Larsen, Danmarks Naturfredningsforening
Christian Ulrich, Dansk Brøndejerforening
Jørgen Grüner (Formand)
Knud Vincents (Næstformand)
Ole Odsgaard, Omø Vandværk
Torben Holst, Agersø Vandværk
Fra Slagelse Kommunes administration:
Flemming Kortsen, Slagelse Kommune
Brian Thomsen, Slagelse Kommune (referent)

Ad 1) Dagsordenen blev gennemgået. Brian oplyste, at Slagelse Kommunes jordfordelingskonsulent Hans Fink umiddelbart efter punkt 1 ville give en orientering pr. videolink om status for arbejdet med jordfordeling.

Ad 2) Brian Thomsen præsenterede vandforsyningssituationen på Agersø og Omø (se præsentationen).

Herefter præsenterede Stella Agger resultaterne af regionens pesticidpunktkildeundersøgelser (se særskilt præsentation). Der er lokaliseret en række punktkildeforureninger på Agersø samt en enkelt på Omø. Forureningerne på 3 lokaliteter i Agersø By har et omfang, så de vurderes at udgøre mere end en helt lokal risiko overfor grundvandsressourcen. Disse 3 lokaliteter forventes derfor kortlagt som forurenede.

Brian Thomsen præsenterede herefter grundlaget for indsatsplanen samt det planforslag, som Slagelse Kommunes administration har udarbejdet (se præsentationen). Den væsentligste indsats er udpegningen af prioriterede indsatsområder, hvor der skal arbejdes for at erhvervsmæssig anvendelse af pesticider ophører, og udvaskningen af nitrat om nødvendigt begrænses.

Ad 3) Der var en drøftelse af forslaget til indsatsplan. Jens Henrik Madsen påpegede, at der ikke er konstateret pesticider, der anvendes i landbruget i dag, i vandværkernes boringer. Der var på den baggrund en drøftelse af, hvorvidt det er nødvendigt at indføre restriktioner på brugen af pesticider i de prioriterede indsatsområder. Jens Henrik mente at restriktioner var unødvendige, og at det er dokumenteret, at de pesticider, der anvendes i dag, er sikre. Ib Larsen mente at man af forsigtighedsmæssige årsager bør indføre sprøjtefrie områder og henviste til, at man for år tilbage også vurderede, at de midler, der nu konstateres i grundvandet, var sikre at anvende.

Der var en drøftelse af hvilke muligheder, der er for at få begrænset privat brug af pesticider og biocider (f.eks. i træbeskyttelse) i oplandet til boringerne. Planforslaget lægger på dette punkt alene op til, at der gennemføres informationsindsatser.

Endelig var der en drøftelse af de økonomiske konsekvenser for vandværkerne af det fremlagte planforslag. Det bliver væsentligt dyrere – regnet pr. m³ leveret vand – at gennemføre grundvandsbeskyttelsen på Agersø og Omø, end i resten af Slagelse Kommune. Der var forslag om, at kommunen involverer sig økonomisk i grundvandsbeskyttelsesindsatsen, f.eks. gennem etableringen af naturområder. Ole Odsgaard henviste til et projekt på Endelave, hvor Horsens Kommune er med til at finansiere et naturprojekt, som blandt andet har til formål at beskytte øens drikkevandsforsyning.

Grundvandsrådets medlemmer er velkomne til at fremsende bemærkninger til planforslaget til Slagelse Kommune inden den politiske behandling den 4. oktober i MPL-Udvalget og 25. oktober i Byrådet. Modtagne bemærkninger vil blive overdraget til MPL-Udvalg/Byråd, så de kan indgå i den politiske be-

handling af sagen. Byrådet skal på deres møde tage stilling til, om planforslaget skal sendes i 12 ugers offentlig høring i den nuværende form, eller om det skal ændres.

Side3/3

Ad 4) Slagelse Kommunes jordfordelingskonsulent, Hans Fink, præsenterede ved mødets begyndelse, status for de sonderinger, som han har foretaget i området omkring SK Forsynings 2 største kildepladser, af interessen for jordfordeling. Han har været i kontakt med alle berørte lodsejere i disse områder. Han har også talt med lodsejere ved Erdrup kildeplads og en enkelt lodsejer ved Dalmoose Vandværk.

Der er stor interesse for jordfordeling blandt de berørte lodsejere. Hans Fink arbejder derfor hen imod, at der gennemføres en jordfordeling i den sydlige del af kommunen, omkring Nordre og Erdrup kildepladser, samt en jordfordeling omkring Valbygård kildeplads.

Der er kommet usikkerhed om hvordan erstatningerne til de berørte landmænd skal fastsættes, efter at 2 nye overtaksationskendelser fra Egedal og Århus kommuner har hævet erstatningsbeløbene betydeligt i forhold til tidligere praksis. Der er derfor en vis afventende holdning i forhold til at indgå dyrkningsaftaler hos mange vandværker og lodsejere.

Søren Højmark Nielsen fortalte, at SK Forsyning egentlig er klar til at sende forslag til dyrkningsaftaler til landmændene, men pt. overvejer situationen, da de er nervøse for at tilbyde enten for lave eller for høje erstatninger. SK Forsyning overvejer i højere grad at tilbyde at købe arealerne, frem for at udbetale erstatninger for dyrkningsaftaler.

Brian Thomsen præsenterede kort status for lodsejerprocessen, som kommunen opfatter den (se præsentationen). Stignæs Vandindvinding I/S og 2 private vandværker overvejer deres fremtid som selvstændig vandforsyning. Resten er i dialog med de berørte lodsejere i deres lokalområde. Der er dog hos mange en afventende holdning pga. erstatningsspørgsmålet.

Der var en drøftelse af hvilken betydning BNBO-opgaven kan få for den centrale vandforsyning. Karl Aage Hartmeyer fortalte, at han mener, at der er flere private vandværker end de nævnte 3, der overvejer deres fremtid.

Ad 5) Ingen emner.

Således opfattet af

Brian Thomsen

Møde i Grundvandsrådet

Ved Brian Badike Thomsen,
Projektleder, Slagelse Kommune
Den 16. september 2021

1. Velkomst og spisning
2. Præsentation af forslag til indsatsplan for Agersø og Omø
 - Region Sjælland: Kort om punktkilder
3. Drøftelse af planforslaget – slut senest 19.20
4. Status for og drøftelse af dialogproces med lodsejere i BNBO og prioriterede indsatsområder
 - Status for jordfordeling v/ Hans Fink (fremrykkes)
 - Tanker fra SK Forsyning
5. Eventuelt

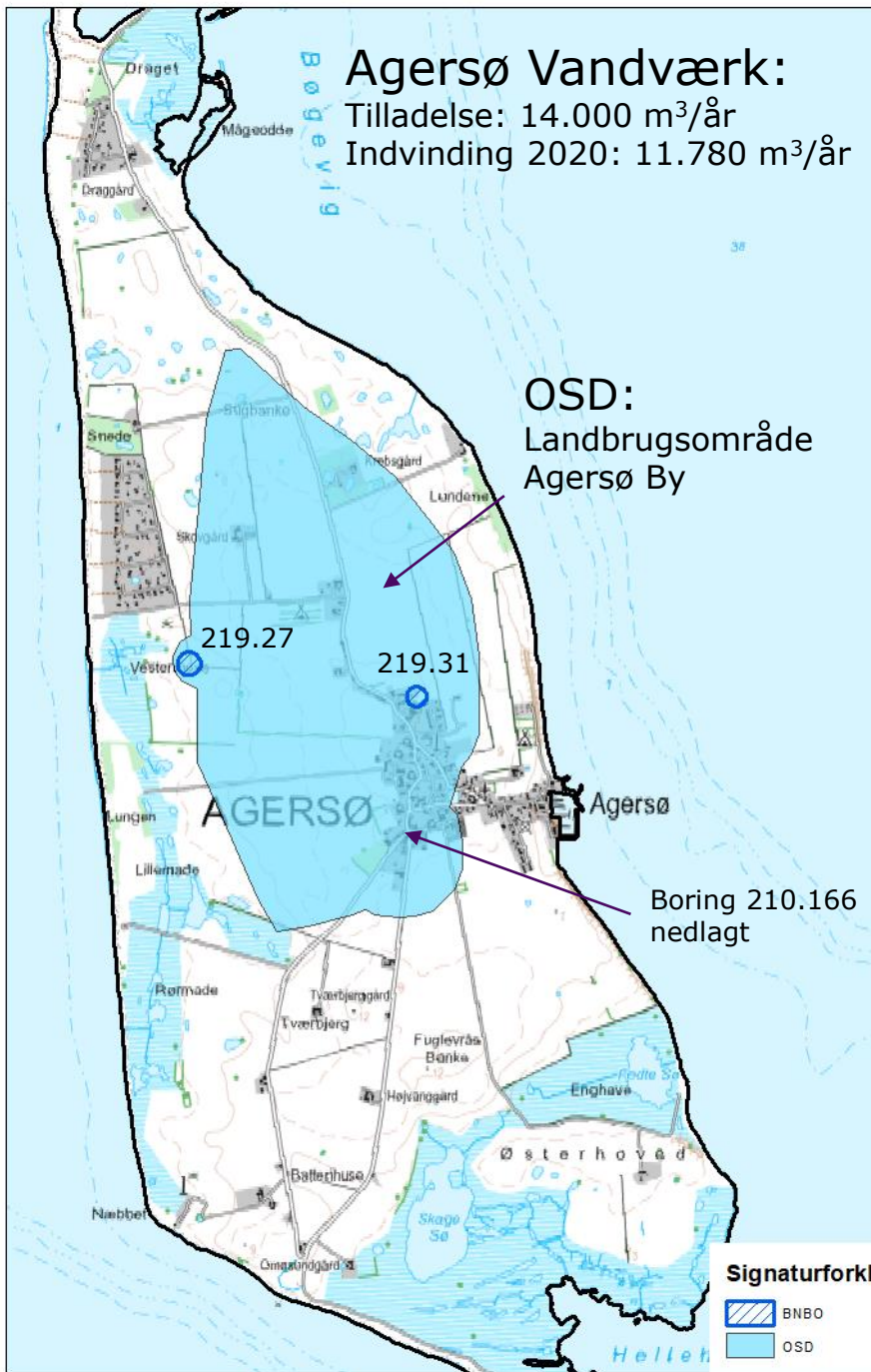
Indsatsplan Agersø-Omø

Ved Brian Badike Thomsen,
Projektleder, Slagelse Kommune
Møde i Grundvandsrådet den 16. september 2021

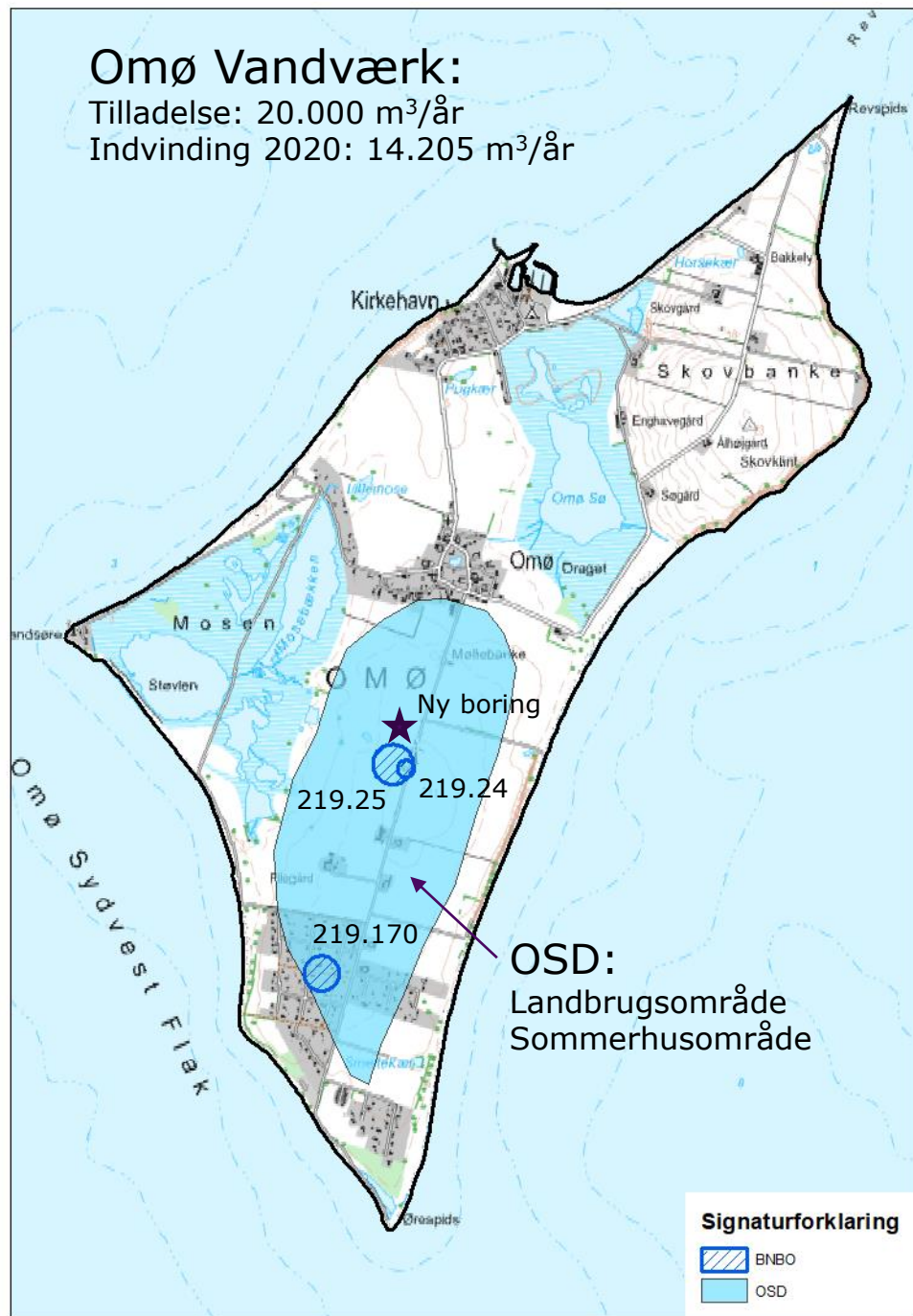
Agersø Vandværk:
 Tilladelse: 14.000 m³/år
 Indvinding 2020: 11.780 m³/år

OSD:
 Landbrugsområde
 Agersø By

Omø Vandværk:
 Tilladelse: 20.000 m³/år
 Indvinding 2020: 14.205 m³/år

OSD:
 Landbrugsområde
 Sommerhusområde

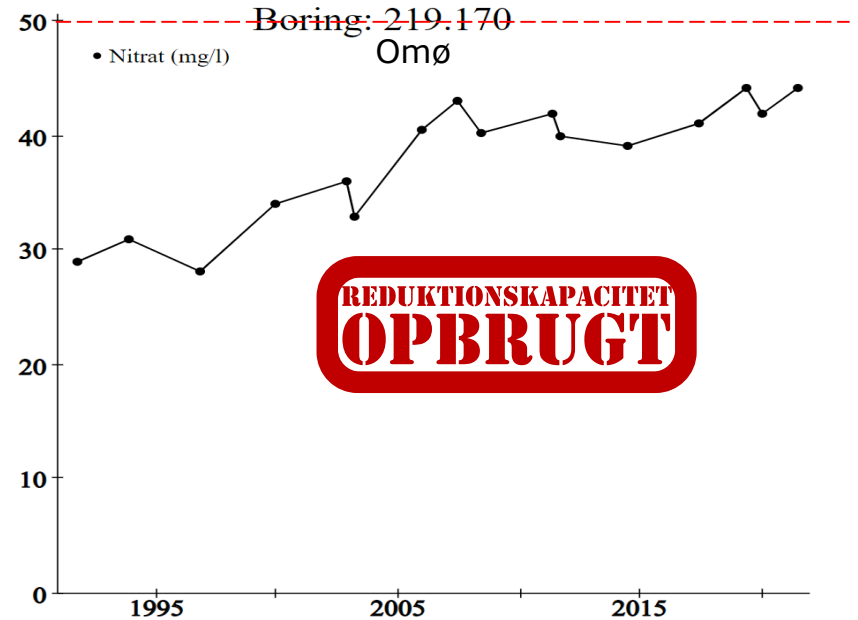
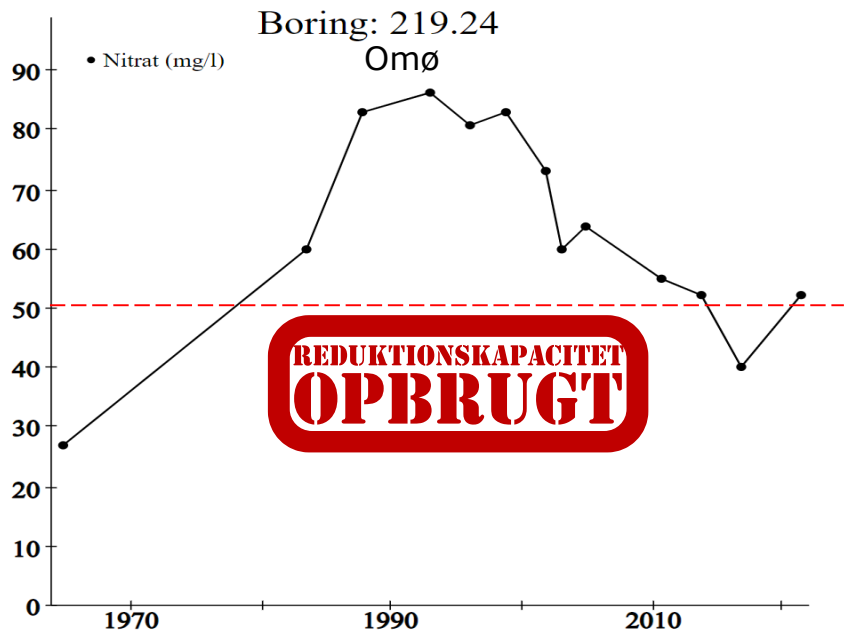
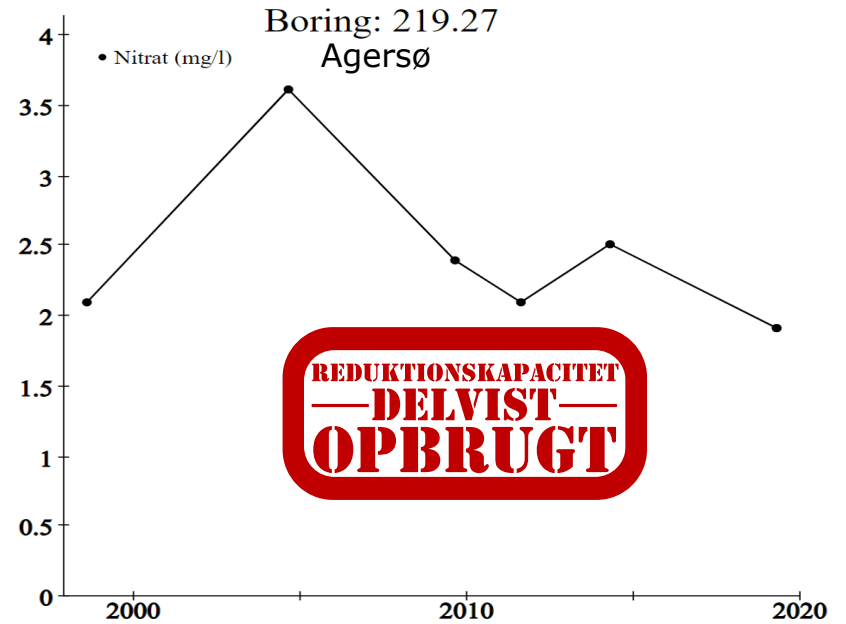
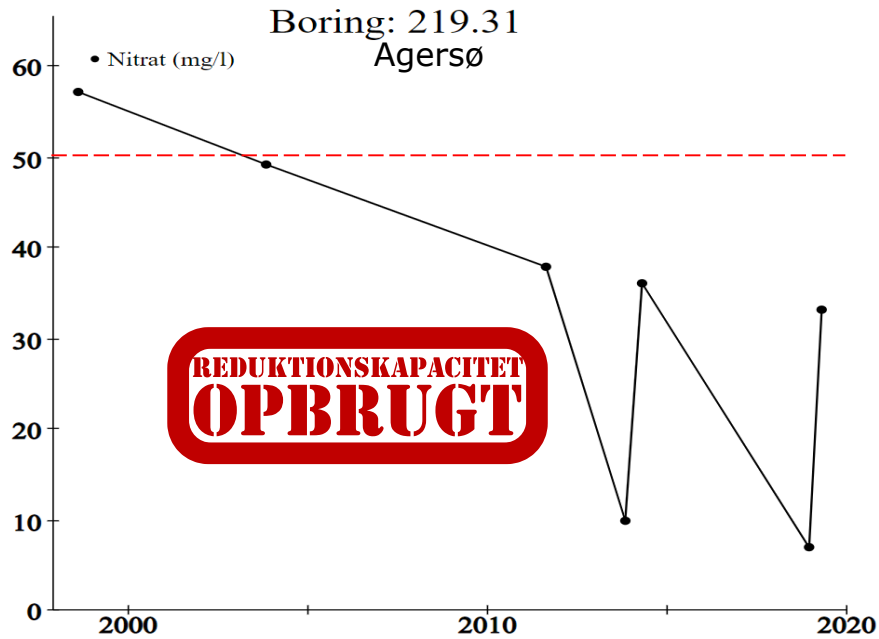

Punktkildeforureninger

Værsgo til Stella Agger fra Region Sjælland

Nitrat – udfordring 1 ud af 4

Pesticider – udfordring 2 ud af 4

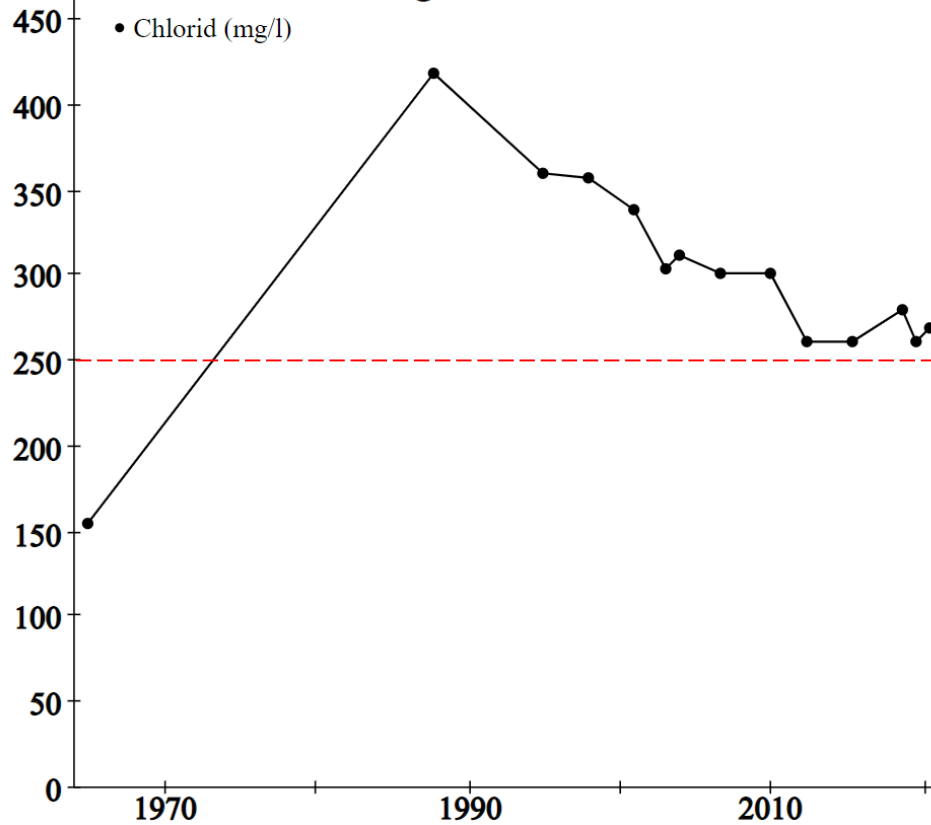
Boring	Omø, 219.24	Omø, 219.25	Omø, 219.170	Agersø, 219.27	Agersø, 219.31	Agersø, 219.166
Desphenyl-Chloridazon	0,50 µg/l	-	0,021 µg/l	0,011 µg/l	-/*	0,42 µg/l
Methyl-Desphenyl-Chloridazon	0,25 µg/l	-	-	-	-	0,016 µg/l
DMS	-	-	0,19 µg/l	0,032 µg/l	0,13 µg/l	0,089 µg/l
Dimethachlor ESA	0,017 µg/l	-	-	-	-	-
CTA	-	-	-	-	-	0,051 µg/l
BAM	Tidligere op til 0,038 µg/l	-	Tidligere op til 0,062 µg/l	-	0,045 µg/l	-/*
CGA 62826	-	-	-	-	-	~0,02 µg/l
2,6-DCPP, 4-CPP, hydroxysimazin, Mechlorprop og 2,4-dichlorphenol	-	-	-	-	-/*	-

* Stoffet er påvist en enkelt gang tidligere, men ikke i de seneste kontroller.

Salt – udfordring 3 ud af 4

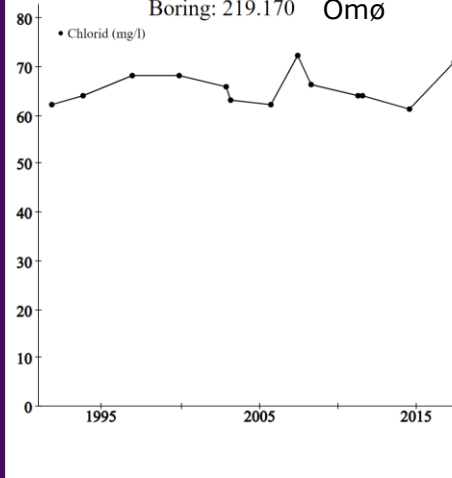
Kalkmagasinet

Boring: 219.25 Omø

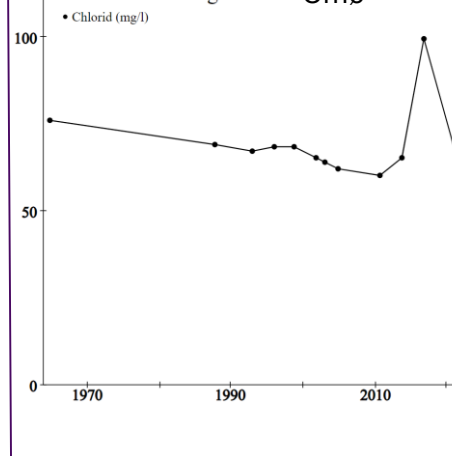

Sandmagasinet

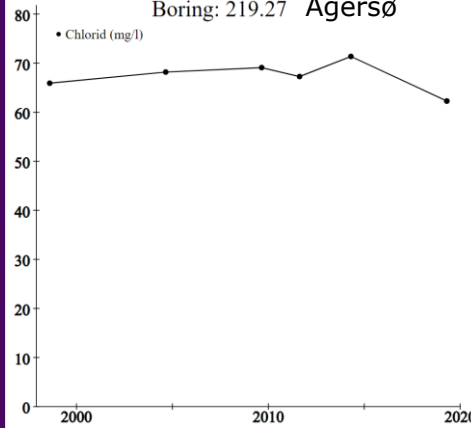
Boring: 219.170 Omø

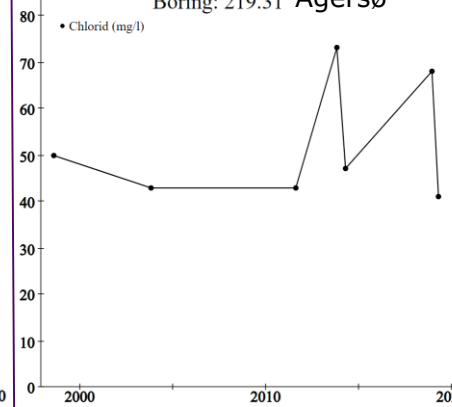
Boring: 219.24 Omø

Boring: 219.27 Agersø

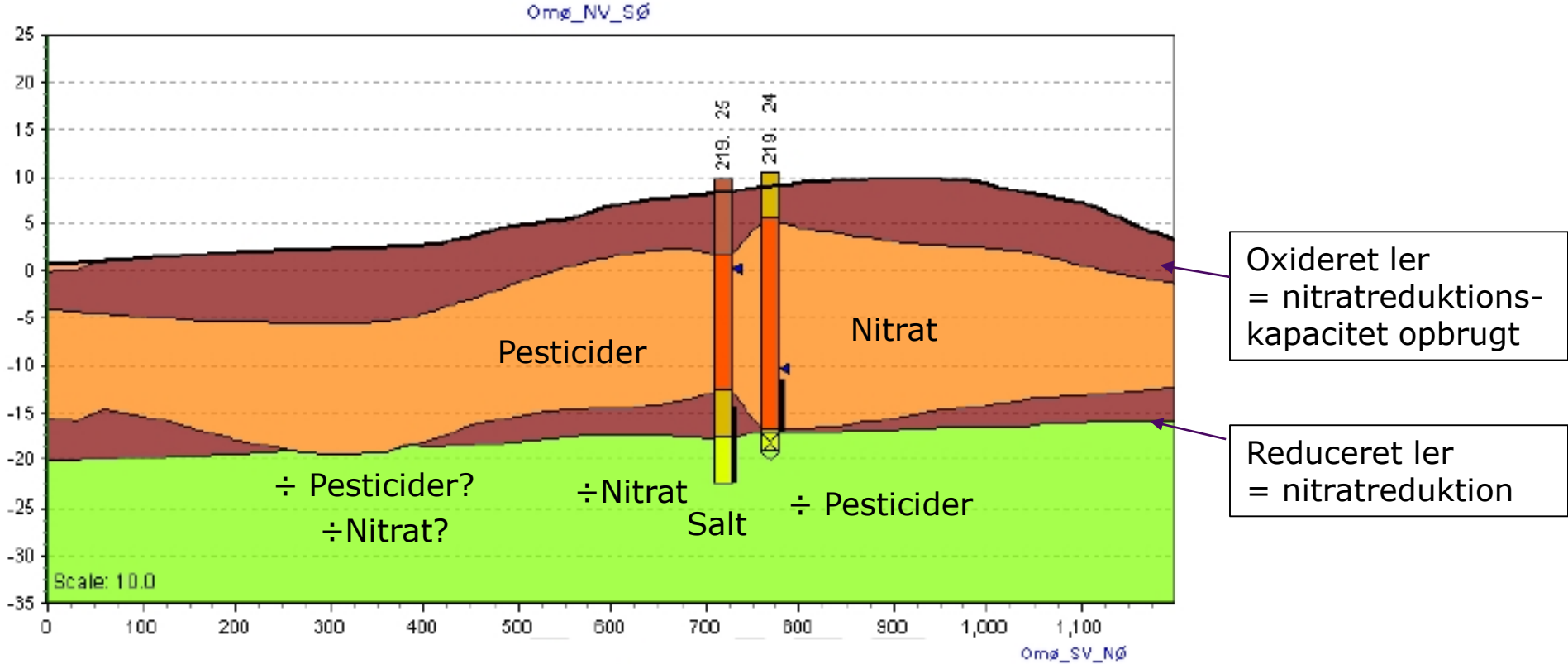
Boring: 219.31 Agersø

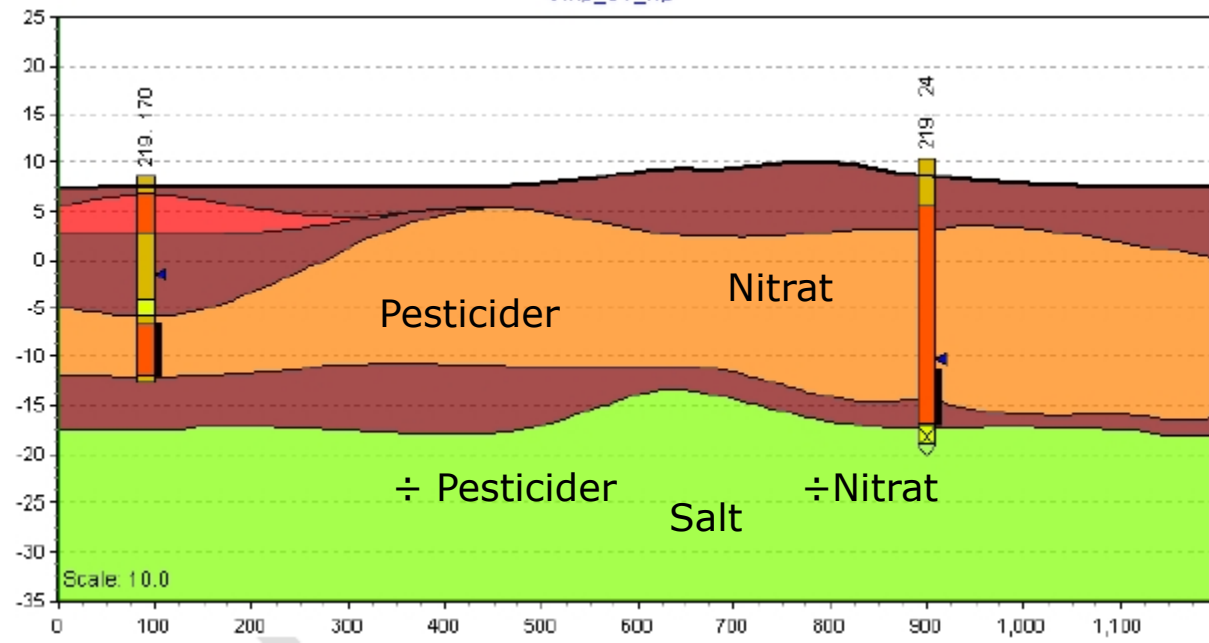
Økonomi – udfordring 4 ud af 4

Vandværk	Fast afgift Ekskl. moms	m³-pris Ekskl. moms	Samlet v/ 100 m³/år Inkl. moms og afgift*
Agersø Vandværk	1.000 kr.	12,00 kr./m ³	3.546 kr.
Omø Vandværk	1.300 kr.	14,00 kr./m ³	4.171 kr.
Middel - private vandværker	698 kr.	6,48 kr./m ³	2.503 kr.

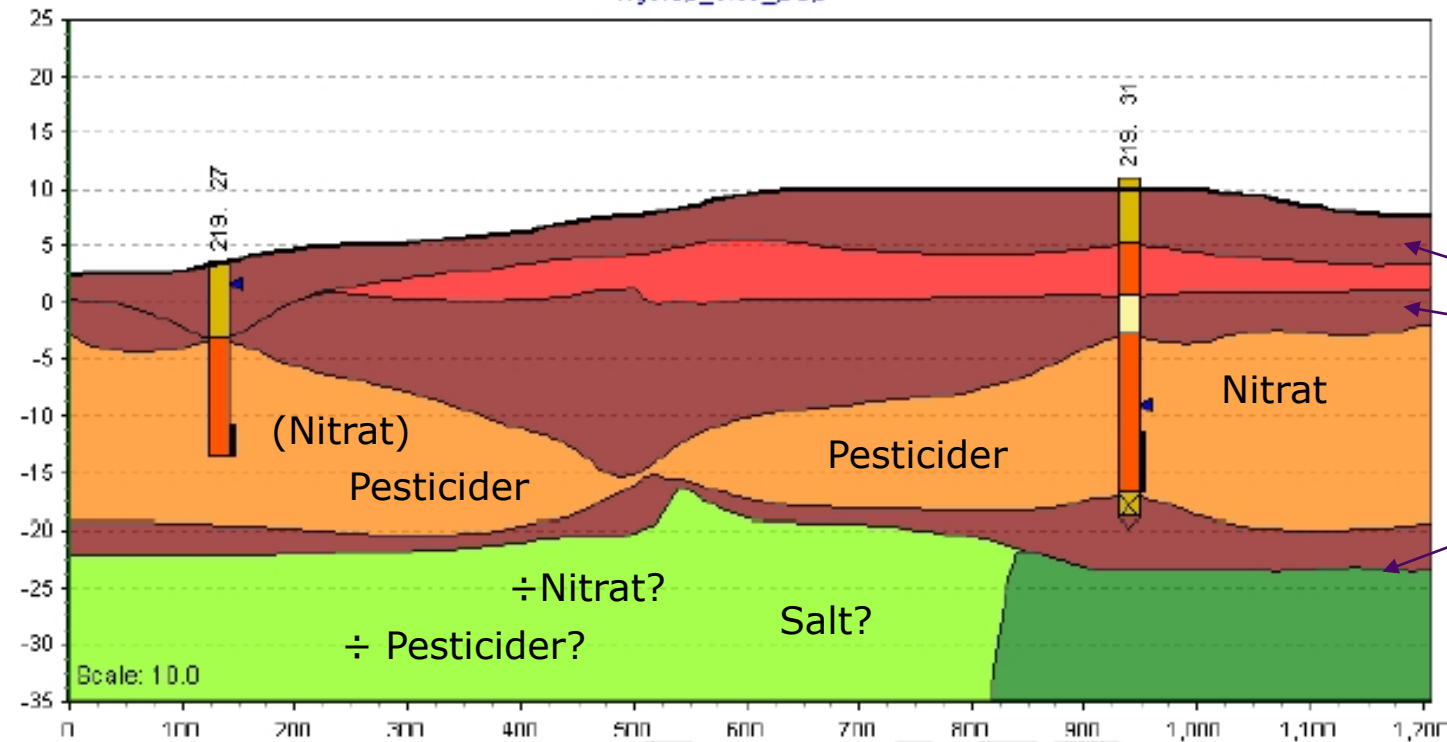
* Afgift for ledningsført vand (6,37 kr./m³)

Omø

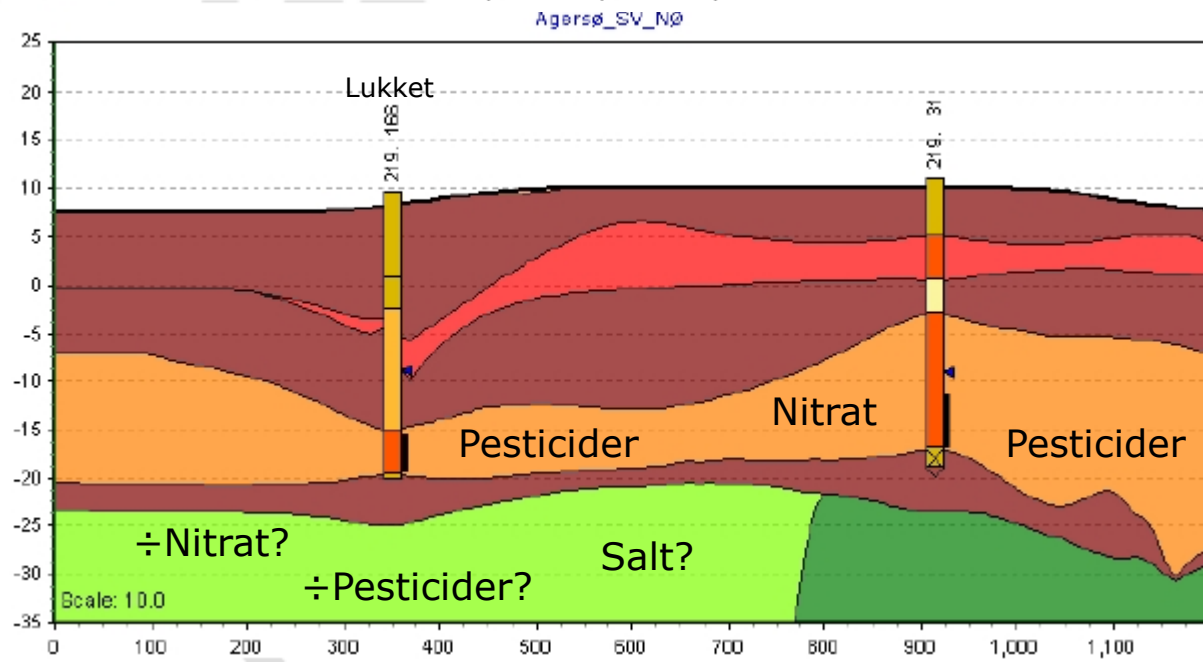
Agersø_VNW_ØSØ

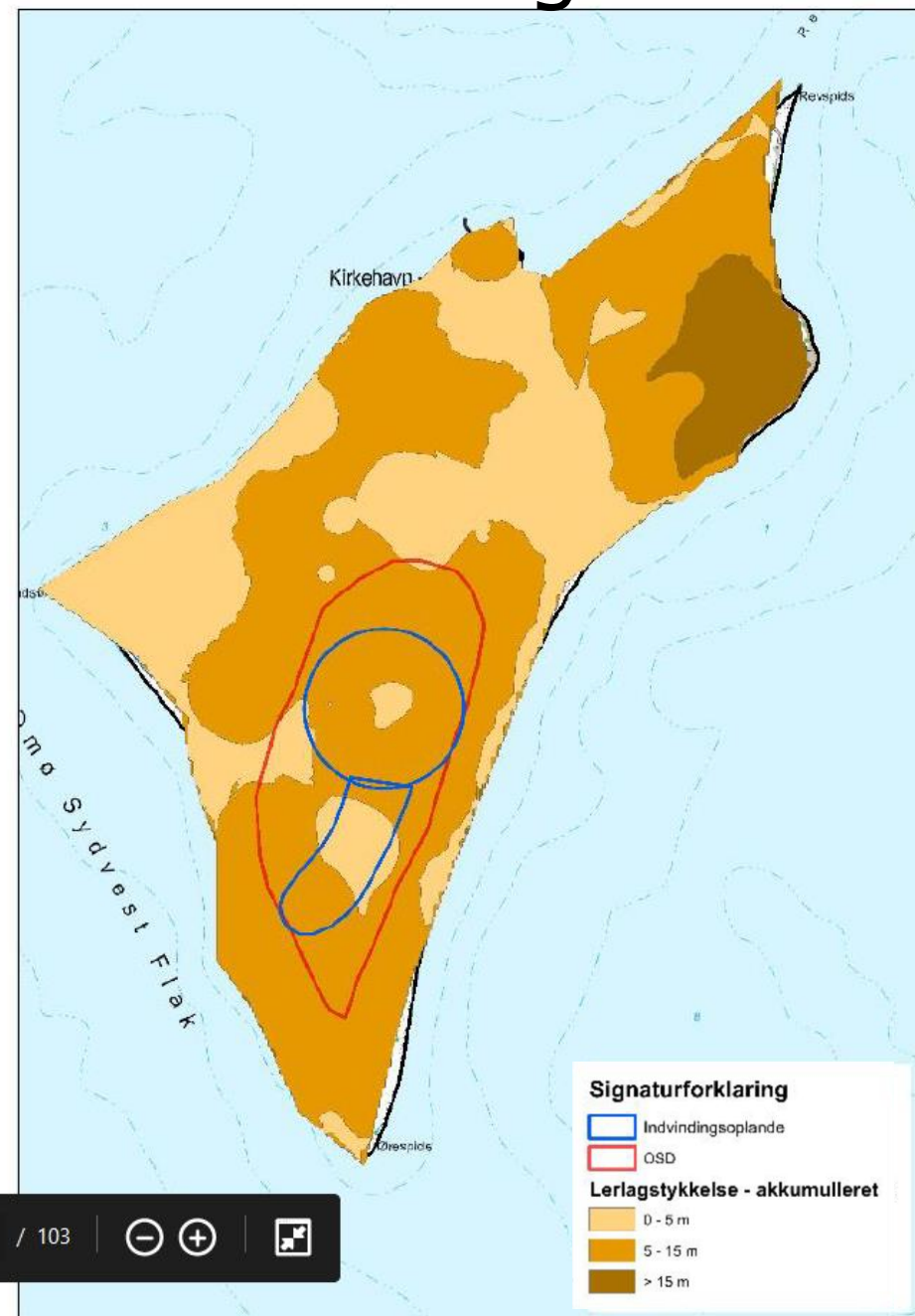
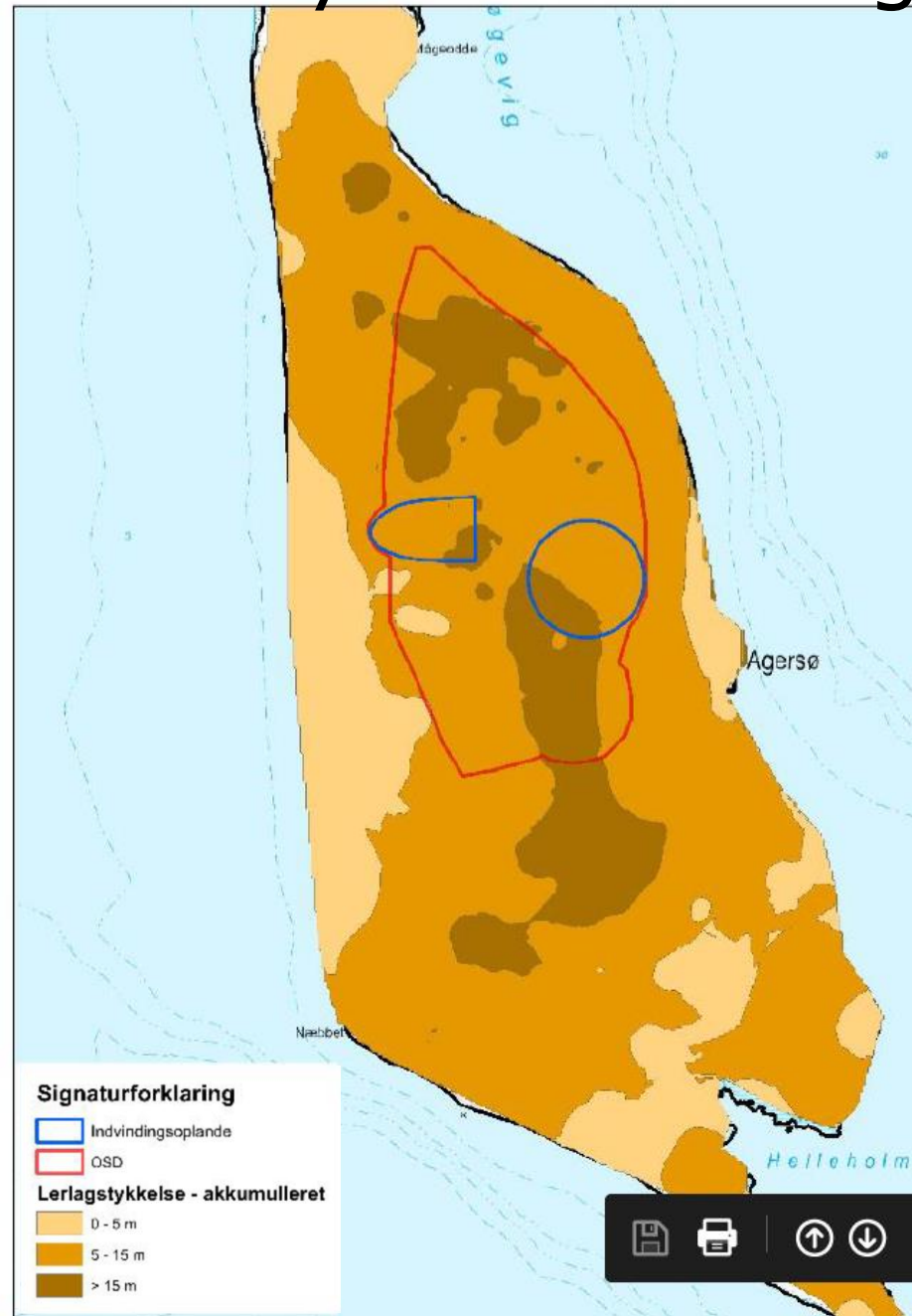
Oxideret ler
= nitratreduktions-
kapacitet opbrugt

Reduceret ler?
= nitratreduktion?

Agersø

Lertykkelse over grundvandsmagasin

Indsatsområder

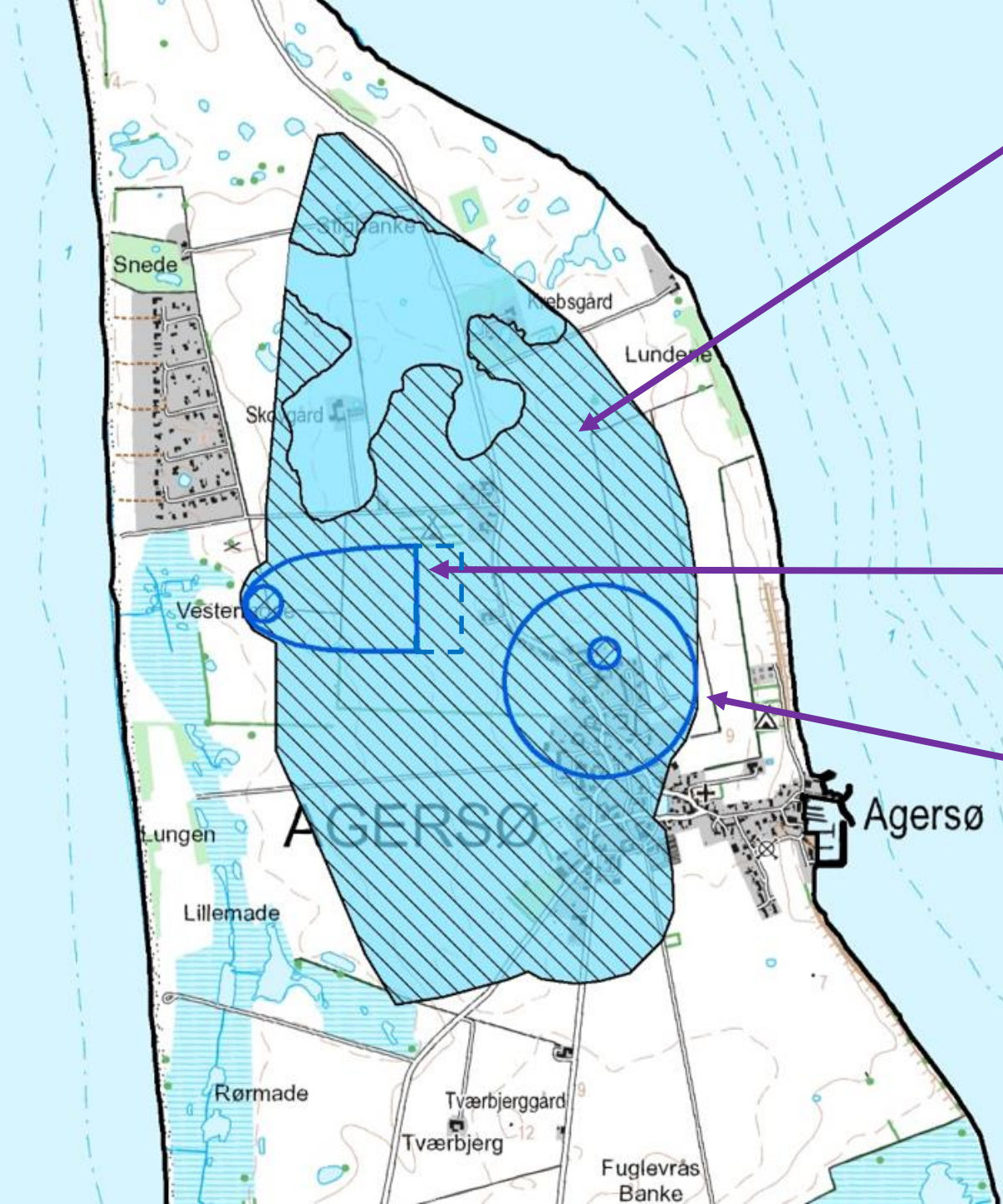
Indvindingsoplande

(inkl. 50% usikkerhedstillæg
- Statens valg pga. usikkerhed om
grundvandsdannelse)

4.800 m³/år (8,3 ha)
- GVD* 10,2 ha

9.200 m³/år (15,9 ha)

*GVD: Grundvandsdannende opland

Beskyttelsesbehov

- Indsatsområde = tyndt lerdække
 - Oxideret ler = Ingen/ringe nitratreduktion
Øget risiko for sprækker
 - Sårbar vandkemi med nitrat og pesticider
 - Ungt grundvand: Max 10-40 år
 - Strømningstid i størstedelen af GVD* < 25 år
- + særlig forsyningsmæssig situation på øerne
- ⇒ Forslag om at hele oplandet (GVD) beskyttes
 - ⇒ Hele GVD udpeges som prioriteret indsatsområde
 - ⇒ Ingen aktiv beskyttelse udenfor aktuelle oplande

* GVD: Grundvandsdannende opland

Prioriterede indsatsområder

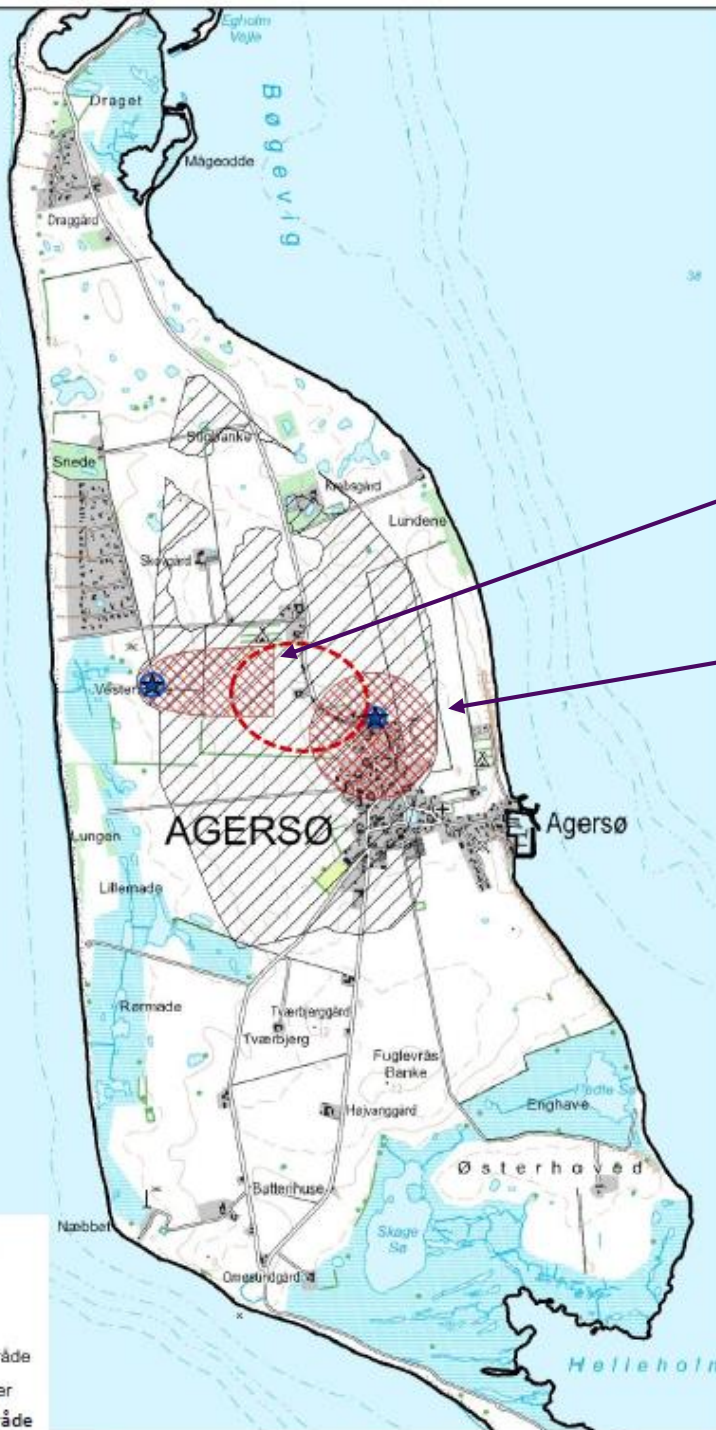
10,2 ha – 100% landbrug

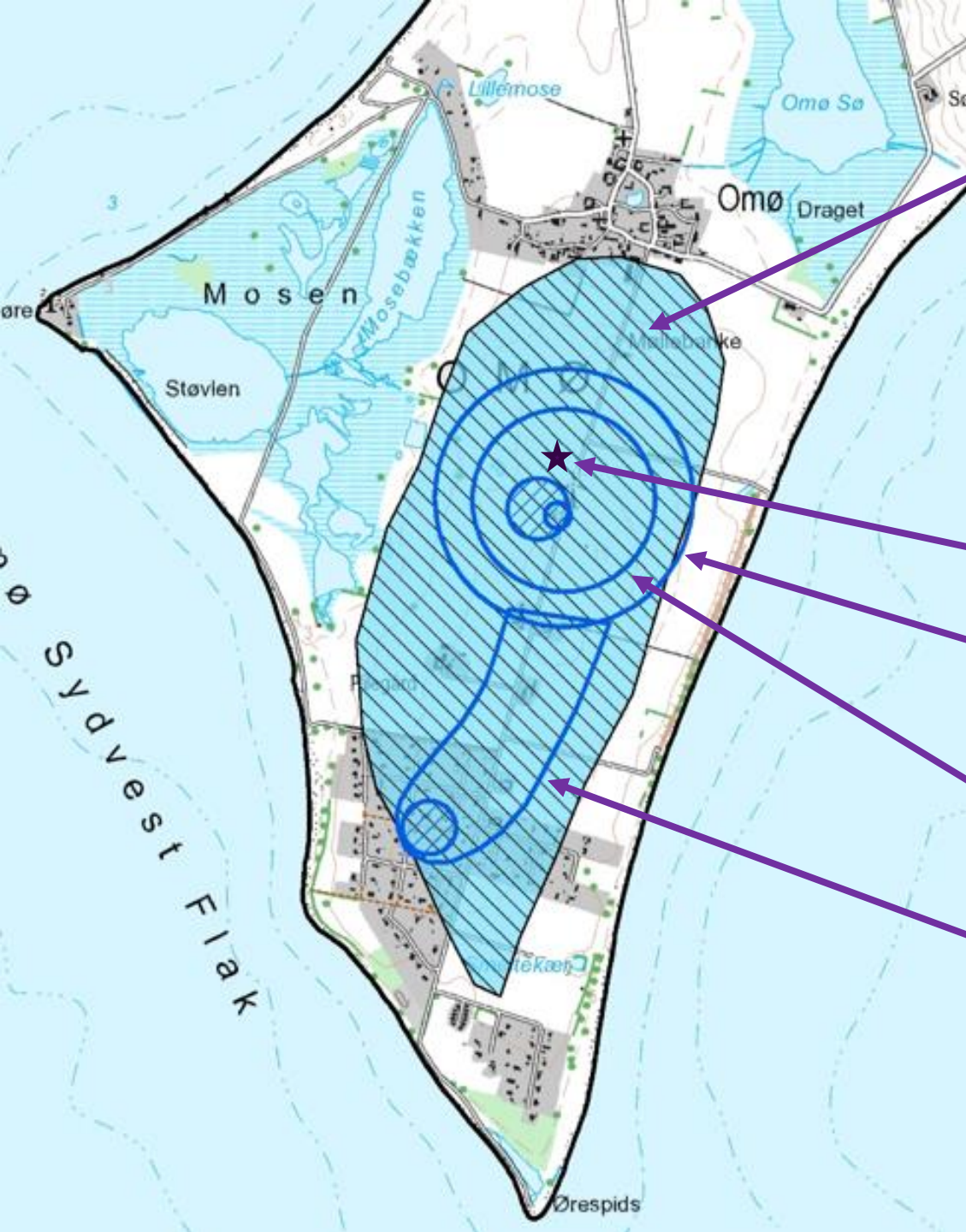
15,9 ha – 6,3 ha landbrug

(Ingen aktiv beskyttelse af potentielt boreområde)

Signaturforklaring

- ★ Vandværksboringer
- BNBO
- Prioriteret indsatsområde
- Øvrige indsatsområder
- Potentielt boreområde

Indsatsområder

Indvindingsoplande

(inkl. 50% usikkerhedstillæg
- Statens valg pga. usikkerhed om
grundvandsdannelse)

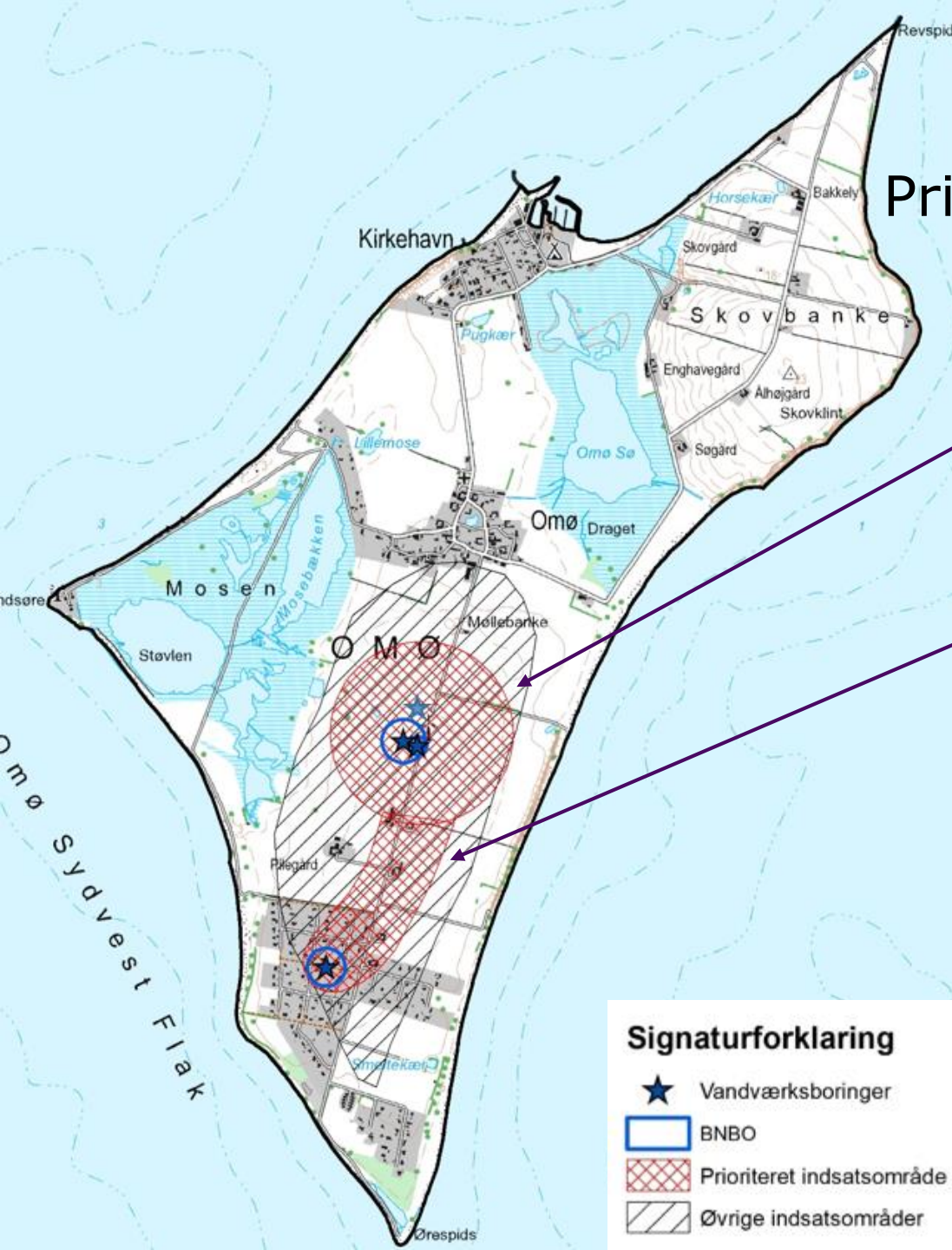
Ny boring

20.000 m³/år (30 ha)

10.000 m³/år (15 ha)

10.000 m³/år (15 ha)

Prioriterede indsatsområder

30 ha – 9,4 ha beskyttet
- resten landbrug

15 ha – 8,4 ha landbrug

Arealerne kan reduceres med op til
1/3 i periferien, når fremtidig
indvinding er fastlagt!

Signaturforklaring

- ★ Vandværksboringer
- BNBO
- Prioriteret indsatsområde
- Øvrige indsatsområder

Beskyttelsesindsatser i prioriterede indsatsområder

- Ophør med erhvervsmæssig brug af pesticider
- Krav til nitratudvaskning
 - max 37,5 mg/l nærmest boringen
 - max 50 mg/l i gennemsnit i prioriteret indsatsområde
 - følges ved beregninger
- Kommunal jordkøbspulje kan anvendes
 - hvis vandværket er indstillet på jordkøb
- Påbudsvilje i tilfælde af, at frivillige aftaler ikke kan opnås på rimelige vilkår

Erstatninger til berørte landmænd:

- Agersø: Ca. 1,1 mio. kr. \sim 5 kr./m³
- Omø: Ca. 1,3-2,3 mio. kr. \sim 5-9 kr./m³

Vandværk	Fast afgift Ekskl. moms	m³-pris Ekskl. moms	Udgift før v/ 100 m³/år Inkl. moms og afgift*	Udgift før v/ 100 m³/år Inkl. moms og afgift*
Agersø Vandværk	1.000 kr.	12,00 kr./m ³	3.546 kr./år	4.200 kr./år
Omø Vandværk	1.300 kr.	14,00 kr./m ³	4.171 kr.	4.800-5.300 kr./år
Middel - private vandværker	698 kr.	6,48 kr./m ³	2.503 kr.	

* Afgift for ledningsført vand (6,37 kr./m³)

Andre indsatser

- OSD friholdes for nye erhvervsmæssige aktiviteter, der kan udgøre en grundvandsrisiko
- Skærpet tilsyn med aktiviteter i OSD
- Ingen spildevandsslam, nye nedsivningsanlæg, boringer mv. i OSD
- Skiltning ved OSD og på havnen
- Oplysningskampagne i Agersø By, Sommerhusområdet Øregården og på øerne generelt
- m.fl.

Hvad nu?

Gennemført for nyligt:

- Drøftelse med Agersø og Omø vandværker
- Orientering af Ø-Udvalget
- Orientering af lodsejere
- Drøftelse i Grundvandsrådet

Det videre forløb:

- Præsentation ved borgermøder 27. og 28. september
- Prissætning af drikkevandsledning fra Sjælland
- Politisk behandling i MPL og Byråd 4. og 25. oktober
- 12 ugers offentlig høring
- Vedtagelse primo 2022

Sideløbende:

Dialog med lodsejere

– frivillige aftaler fra foråret 2022

BNBO og prio. indsatsområder - Status for indsats

Ved Brian Badike Thomsen,
Projektleder, Slagelse Kommune
Møde i Grundvandsrådet den 16. september 2021

Status på indsatsen for grundvandsbeskyttelse

Mål:

- Ophør med erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO
- Begrænsning af erhvervsmæssig brug af pesticider og dyrkning i prioriterede indsatsområder

Indsatser:

- Afklaring af interesse for jordfordeling v/ konsulent
- Mulighed for jordkøb via kommunal pulje
- Drøftelser med lodsejere om dyrkningsaftaler - kommunen bistår og koordinerer i processen
- Tilbud om økologisk omlægningstjek

Tidsfrist:

- Udgangen 2022 (BNBO) henholdsvis 2023 (prio. indsats.omr.)

Status for dialogen med lodsejerne

- 3 vandværker overvejer deres fremtid som selvstændig vandforsyning
- Resten af vandværkerne er i dialog med lodsejerne
 - SK Forsyning har besøgt alle lodsejere ved SK-Erdrup og SK-Forlev kildepladser (god dialog – aftaleudkast ikke sendt)
 - 2 andre vandværker har søgt bistand til lodsejeraftaler
 - 1 vandværk har lavet foreløbige aftaler med lodsejere
- Jordfordelingskonsulent har besøgt alle lodsejere ved SK-Nordre og SK-Valbygård kildepladser
 - positive tilkendegivelser vedrørende jordfordeling
 - Mål: Jordfordeling med virkning fra høst 2022
- Generel usikkerhed om hvilket erstatningsbeløb, der bør betales => vandværker og lodsejere er tilbageholdne med at indgå aftaler

Kort om de seneste taksationsafgørelser

Landbrugsarealer i omdrift

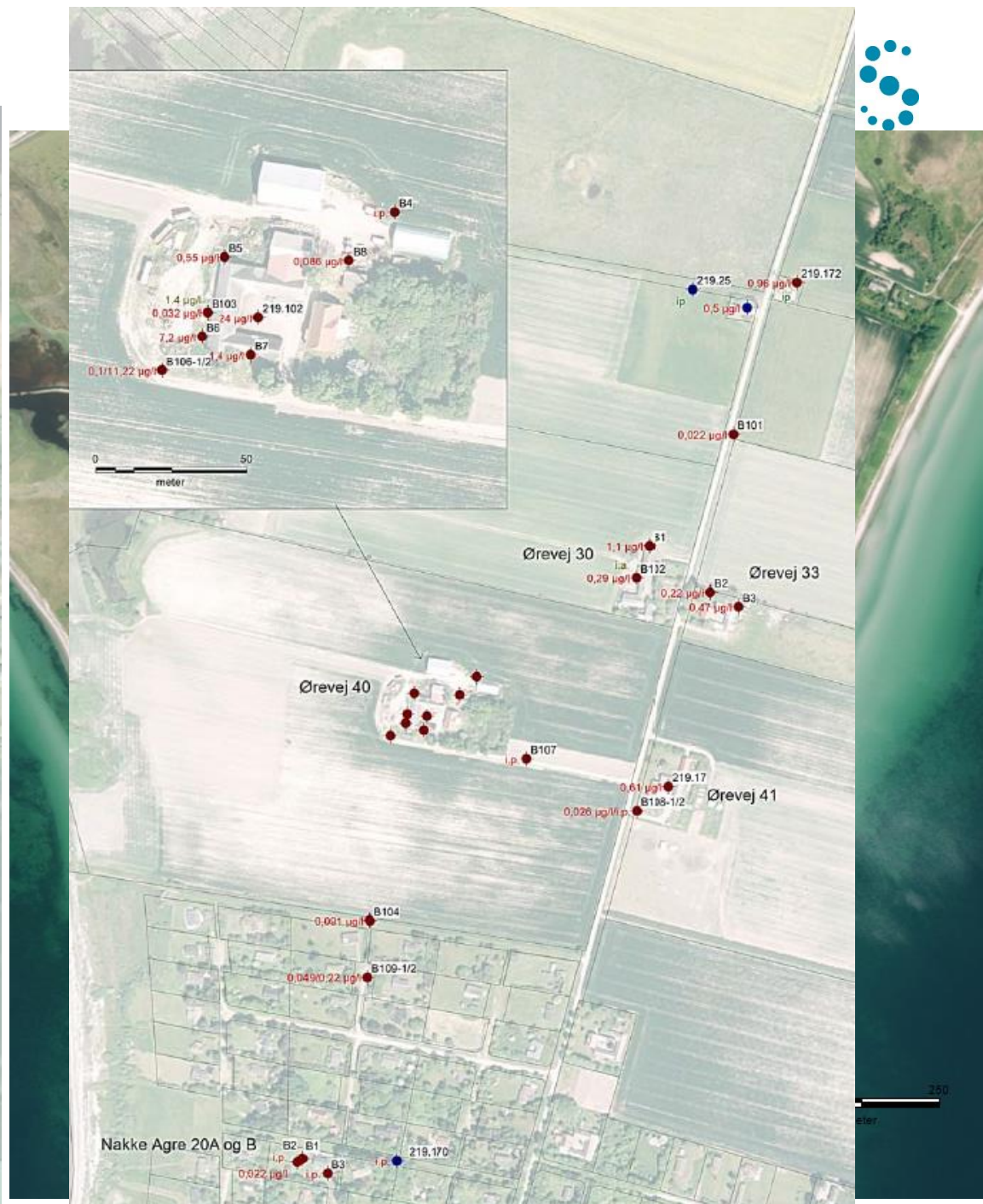
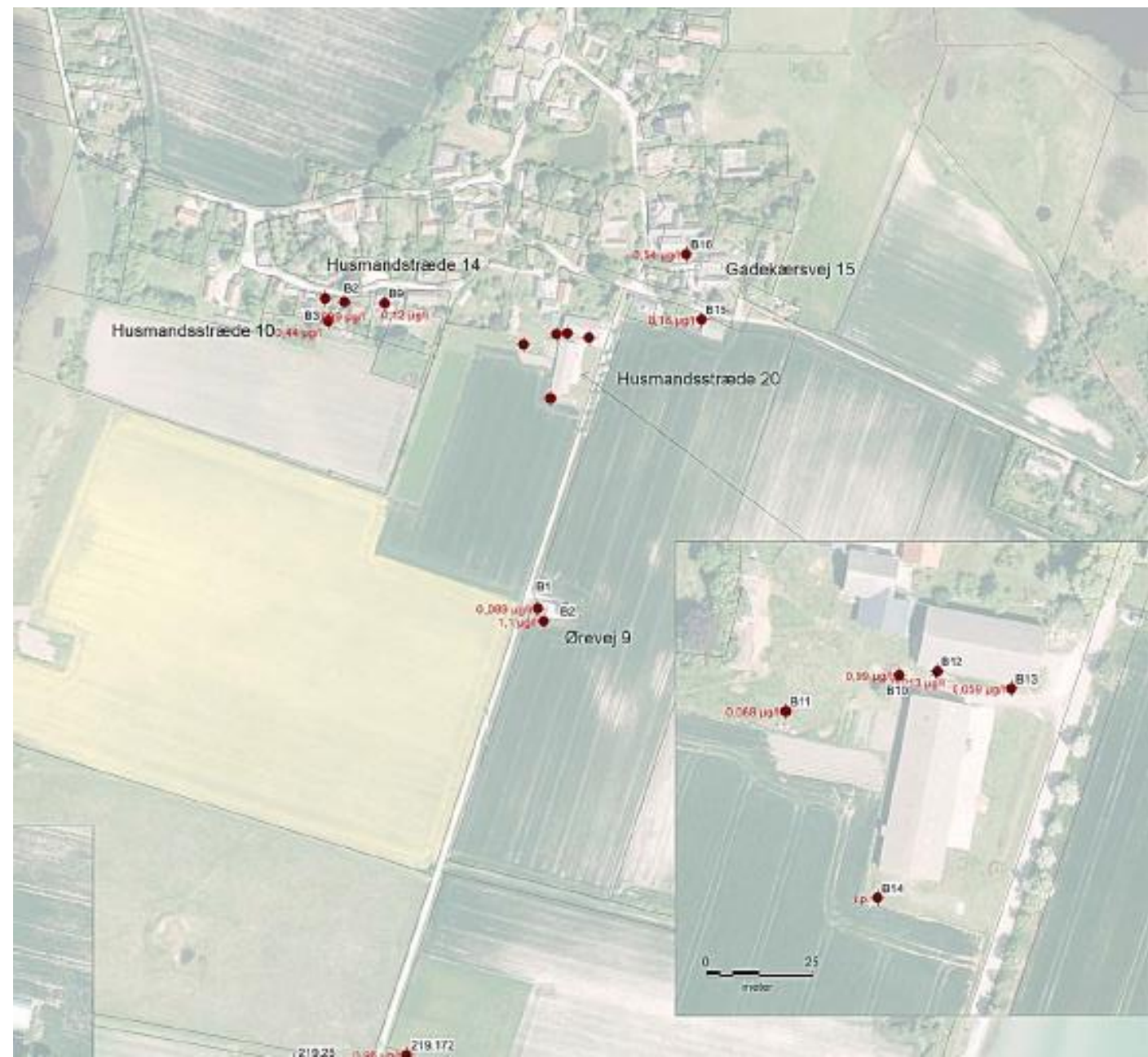
Ingen brug af pesticider:

- Juli-2021: Sønderborg – 3 taksation i BNBO: 26.000 – 60.000 kr./ha (anket).
- Juni-2021: Bjellekær (Egedal) – 7 overtaksation: 100.000 kr./ha
- Maj-2021: Beder – 8 overtaksation: 110.000 kr./ha.
 - (Hobbybrug: meget begrænset erstatning)
- 2002-2021: 250 frivillige aftaler: 30.000 – 60.000 kr./ha

Ingen brug af pesticider og kvælstof:

- 2011 – 2015: Aalborg - 6 taksation + 4 overtaksation: 80.000 – 120.000 kr./ha
- 2018 – 2020: Samsø – 1 taksation + 1 overtaksation: 75.000 kr./ha
- 2003 – 2021: 75 frivillige aftaler: 75.000 – 120.000 kr./ha

Omø - sum pesticider

Agersø - sum pesticider

